Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Torre de la Panadella

Montmaneu

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	El Castellot.
Emplaçament	S'hi accedeix des del nucli de la Panadella, pel camí del Castellot.

Coordenades:

Latitud:	41.6194
Longitud:	1.40167
UTM Est (X):	366842
UTM Nord (Y):	4608754

Classificació

Número de fitxa	08133 - 1
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Romànic Contemporani
Segle	XI-XIX
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Les ruïnes es troben consolidades.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN 1087-MH. R-I-51-5552 / Decret / 22/04/1949 / BOE / 05/05/1949. B01. Catàleg de Béns del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Montmaneu, 2008. Ajuntament de Montmaneu. Aprovat definitivament el 28 de juliol de 2008.
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari Generalitat i altres inventaris	IPA 1203

Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Montmaneu. C. de la Panadella, 8.
Autoria de la fitxa	Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.
Data de registre de la fitxa:	dv., 03/10/2025 - 10:51

Descripció

Restes d'una torre situades en un promontori al nord del nucli de la Panadella. Es tracta d'una torre de telegrafia del segle XIX construïda sobre una torre de defensa alt medieval (segles XI-XII). De l'edifici primitiu en queden restes en el basament, que es van documentar junt amb unes restes properes de cronologia baix medieval (segles XII-XV).

És una estructura de planta circular i de dos nivells d'alçat, que no es conserva en la seva alçada original. Al primer nivell i a tot el volt de la torre s'hi conserven un grup d'espitlleres defensives de reduïdes dimensions. S'hi accedeix pel primer pis per una porta refeta durant la consolidació, a través d'unes escales metàl·liques, com també ho és la barana del coronament. A l'interior també hi ha una estructura metàl·lica que permet accedir als diferents nivells. El parament és de pedra de petites dimensions disposada en filades poc regulars, sense revestir.

Història

Hi ha molt poca documentació històrica de la fortalesa de la Panadella. S'esmenta entre les donacions del testament que l'any 1242 fa Guillem de Pujalt al monestir de Santes Creus. L'any 1325 el terme de la Panadella estava sota la jurisdicció reial.

A mitjans del segle XIX es va construir una torre de telegrafia sobre les restes de la construcció medieval, en el context de la Segona Guerra Carlina. Aquesta formava part d'una xarxa de comunicació òptica militar, de la línia que unia Barcelona i Lleida (amb inici al castell de Montjuïc i final a Lleida). En el context de guerra, es va accelerar la seva construcció, motiu pel qual sovint es construïen en edificacions ja existents, com és el cas de la Panadella. En les torres de telegrafia aïllades de la població, hi havia una petita guarnició que les defensava. La xarxa de telegrafia va estar en funcionament pocs anys, fins a l'any 1862, en què van ser desmantellades i entregades als ajuntaments perquè se'n fecin càrrec (TASIES, 2018).

L'any 2024 el Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona en va dirigir les obres de restauració i consolidació, després d'haver-hi fet un estudi històric-arquitectònic. Posteriorment, s'hi va col·locar un plafó explicatiu i es pot visitar.

Bibliografia

CATALÀ, P. (1990). *Els Castells Catalans*. Vol 5. Barcelona: Rafel Dalmau.

Catàleg de Béns del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Montmaneu, 2008. Ajuntament de Montmaneu.

Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Montmaneu (Anoia). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

TASIES, J. (2018). “La telegrafia òptica al Solsonès (1848-1862”: *Oppidum. Revista Cultural del Solsonès.* Solsona: Ajuntament de Solsona.

PLADEVALL, A., dir. (1984). *Catalunya Romànica: Penedès, Anoia.* Vol.XIX. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Enllaços d'interès:

Fitxa de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya
Pobles de Catalunya
Memòria de l'estudi històric arquitectònic de l'SPAL